

Baltic Cable AB
Gustav Adolfs Torg 47
211 39 MALMÖ

Fastställande av intäktsram enligt ellagen

Beslut

Energimarknadsinspektionen (Ei) fastställer intäktsramen för Baltic Cable AB, 556420-6026, avseende redovisningsenheten RER00286 för perioden 2016–2019 till det belopp som motsvaras av de intäkter som Baltic Cable AB erhåller från tilldelning av sammanlänknings (så kallade flaskhalsintäkter).

Ei erinrar som att intäkterna endast, såvitt nu är aktuellt, får användas för följande ändamål:

- a) garantier för att den tilldelade kapaciteten faktiskt är tillgänglig, och/eller
- b) nätinvesteringar för att bibehålla eller öka överföringskapaciteten.

Beslutet gäller omedelbart.

1. Beskrivning av ärendet

Enligt 5 kap. 1-2 §§ ellagen (1997:857) ska en intäktsram beslutas i förväg för varje innehavare av nätkoncession. En nätkoncessionshavare ska lämna ett förslag till intäktsram till Ei som ska pröva om den begärda intäktsramen är skälig.

Baltic Cable AB äger och driver en likströmsledning på 600 MW som togs i drift i december 1994 och kopplar samman elnäten i Sverige och Tyskland. Koncession för denna ledning meddelades av regeringen den 23 juli 1992 (963/92). Sedan den 10 maj 2010 ställs ledningen totala överföringskapacitet till marknadens förfogande genom marknadskoppling via EMCC (European Market Coupling Company).

Ei beslutade om intäktsram för år 2015 (dnr. 2014-100215) för Baltic Cable AB den 26 juni 2014. I beslutet fastställdes intäktsramen till det belopp som motsvaras av de intäkter som Baltic Cable erhåller från tilldelning av sammanlänknings för tillsynsperioden 2015.

1.1 Ansökan

Baltic Cable AB, i fortsättningen benämnt företaget, har i ansökan anført bland annat att företaget har samma generella invändningar som tidigare mot att bestämma en

intäktsram för Baltic Cable AB, dvs. att det inte är förenlig med reglernas syfte att bestämma en intäktsram för företaget.

Prognosen avseende intäkterna i företaget avser uppskattad nettointäkt från marknadskopplingen ("day-ahead") av länken via Nord Pool Spot AS och kommer enligt företaget att vara cirka 200 000 tkr per år för perioden 2016-2019, sammanfattningsvis 800 000 tkr för hela perioden.

I tabell 1 nedan har företaget prognosticerat företagets framtida rörelse- och finansiella kostnader, exklusive bokslutsdispositioner och skatter, för perioden 2016-2019.

Tabell 1 Prognosticerade kostnader för perioden 2016-2019 i tkr

	År 2016	År 2017	År 2018	År 2019
Energi, -obalans och elhandelstjänster (nettokostnad avseende fysiska obalanser mot TSO:er, elhandelskostnader mot elbörsen, kostnad för 24/7 "intra-dag" bevakning m.m.)	60 000	60 000	60 000	60 000
Drift, underhåll, ledning och administration (t.ex. 24/7 driftcentral, underhåll, reparationer, beredskap, ledning, administration m.m.)	25 000	26 000	26 000	27 000
Uppskattade finansiella kostnader	2 000	1 000	0	0
Avskrivning av materiella tillgångar	37 000	37 000	37 000	37 000

Företaget understryker att den angivna prognosen är behäftad med mycket stora osäkerheter eftersom intäktssidan beror på yttre omständigheter som företaget inte kan påverka.

2. Bestämmelser som ligger till grund för beslutet

2.1 Ellagen

Nätverksamhet definieras enligt ellagen som att ställa elektriska starkströmsledningar till förfogande för överföring av el. Till nätverksamhet hör också projektering, byggande och underhåll av ledningar, ställverk och transformatorstationer, anslutning av elektriska anläggningar, mätning och beräkning av överförd effekt och energi samt annan verksamhet som behövs för att överföra el på det elektriska nätet (1 kap. 4 §).

Intäktsram definieras som de samlade intäkter som en nätkoncessionshavare högst får uppbära från nätverksamheten under en tillsynsperiod (1 kap. 5 a §).

I 5 kap. ellagen behandlas nätkoncessionshavarens intäkter från nätverksamheten och skälighetsbedömningen av dessa intäkter genom fastställande av en intäktsram. När det gäller fastställande av intäktsram framgår bland annat följande.

Ei ska fastställa en intäktsram i förväg för varje tillsynsperiod. En tillsynsperiod ska vara fyra kalenderår, om det inte finns särskilda skäl för en annan tidsperiod (1 och 4 §§).

En nätkoncessionshavare ska lämna in ett förslag till intäktsram till Ei tillsammans med de uppgifter som krävs för att pröva förslaget. Ei ska meddela beslut om fastställande av

intäktsramen senast två månader innan tillsynsperioden börjar. Det ska framgå av beslutet vilka uppgifter och metoder som har använts vid fastställandet av ramen. Beslutet gäller utan hinder av att det överklagas, dvs. det gäller omedelbart (2, 3 och 19 §§).

Intäktsramen ska täcka skäliga kostnader för att bedriva nätverksamhet under tillsynsperioden och ge en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten (kapitalbas). Som skäliga kostnader för att bedriva nätverksamheten ska anses kostnader för en ändamålsenlig och effektiv drift av en nätverksamhet med likartade objektiva förutsättningar. Kapitalbasen ska beräknas med utgångspunkt i de tillgångar som nätkoncessionshavaren använder för att bedriva nätverksamheten. Vidare ska hänsyn tas till investeringar och avskrivningar under tillsynsperioden. En tillgång som inte behövs för att bedriva verksamheten ska anses ingå i kapitalbasen, om det skulle vara oskäligt mot koncessionshavaren att bortse från tillgången (6, 8 och 9 §§).

Ei ska även ta hänsyn till kvaliteten i nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamheten. Ett avbrott i överföringen ska beaktas i den utsträckning avbrottet inte medför skadeståndsskyldighet för nätkoncessionshavaren eller ger rätt till avbrottsersättning enligt 10 kap. 10 § ellagen. Bedömningen kan medföra en ökning eller minskning av vad som anses vara en rimlig avkastning på kapitalbasen (5 kap. 7 §).

Ei ska även ta hänsyn till i vilken utsträckning nätverksamheten bedrivs på ett sätt som är förenligt med eller bidrar till ett effektivt utnyttjande av elnätet. En sådan bedömning kan medföra en ökning eller minskning av vad som anses vara en rimlig avkastning på kapitalbasen (5 kap. 7 a §).

2.2 Elförordningen

I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 714/2009 av den 13 juli 2009 om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel och om upphävande av förordning (EG) nr 1228/2003 (elförordningen) finns bland annat bestämmelser om hantering av överbelastning och om användning av kapacitetsintäkter vid överbelastning (artikel 16).

Enligt artikel 16.6 i elförordningen ska alla inkomster från tilldelning av sammanlänkning användas för antingen

- a) garantier för att den tilldelade kapaciteten faktiskt är tillgänglig, och/eller
- b) nätinvesteringar för att bibehålla eller öka överföringskapaciteten, särskilt sådana som avser nya sammanlänkningslinjer.

Om intäkterna inte på ett effektivt sätt kan användas för ändamålen i a) och/eller b) få intäkterna användas som en intäkt som ska beaktas av tillsynsmyndigheterna när de godkänner metoder för att beräkna nättariffer och/eller fastställer dessa. Detta förutsatt att de berörda medlemsstaternas tillsynsmyndigheter godkänner det och endast upp till ett högsta belopp som fastställs av tillsynsmyndigheterna. Den resterande delen av

intäkterna ska placeras på ett separat internkonto tills det är möjligt att använda intäkterna för de ändamål som avses i punkterna a) och/eller b).

I bilaga I till elförordningen finns vissa riktlinjer för hantering och tilldelning av tillgänglig överföringskapacitet mellan nationella system. Avsnitt 6 "Användning av kapacitetsintäkter vid överbelastning" anger bland annat att tillsynsmyndigheterna senast den 31 juli varje år ska offentliggöra en rapport i vilken beloppen av de intäkter som samlats in under tolv månadersperioden fram till och med den 30 juni samma år fastställs. Rapporten ska även innehålla en beskrivning av hur intäkterna används samt en bekräftelse av att användningen är förenlig med elförordningen och dessa riktlinjer och att de samlade intäkterna från överbelastning används för ett eller flera av de tre föreskrivna ändamålen.

3. Energimarknadsinspektionens motivering till beslutet

3.1 Allmänt om prövningen av en intäktsram

Företaget har nätkoncession och bedriver nätverksamhet. Företaget har ansökt om en intäktsram på 800 000 tkr för tillsynsperioden 2016-2019 och Ei ska ta ställning till om den ansökta intäktsramen är skälig.

Intäktsramen ska täcka skäliga kostnader för att bedriva nätverksamhet under tillsynsperioden och ge en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten (5 kap. 6 § ellagen). Enligt förarbetena ska nättarifferna vara utformade så att nätkoncessionshavarens samlade intäkter från nätverksamheten är skäliga i förhållande till dels de objektiva förutsättningarna att bedriva nätverksamheten, dels nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamheten (prop. 2008/09:141 s. 58). De kostnader som avses är i huvudsak kostnader för kapital samt rörliga och fasta kostnader i nätverksamheten. En förutsättning för att nätverksamheten ska kunna bedrivas på ett ändamålsenligt sätt är att nätföretagen har rätt till en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten. En rimlig avkastning motsvarar den avkastning som fordras för att i konkurrens med alternativa placeringar med motsvarande risk kunna attrahera kapital för investeringar (a. prop. s. 60-61). Syftet med regleringen är att nätföretagens verksamhet ska bedrivas effektivt till låga kostnader. Den ska också säkerställa att kunden får betala ett skäligt pris för nättjänsten. Vidare ska regleringen bidra till att ge kunderna en långsiktig leveranssäkerhet och trygga den svenska elförsörjningen. Nätföretagen ska också få stabila och långsiktiga villkor för sin nätverksamhet. Ytterligare ett viktigt mål med regleringen är att den ska understödja utvecklingen av en väl fungerande elmarknad (a. prop. s. 58).

3.2 Användning av flaskhalsintäkter

Det finns särskilda regler i elförordningen om hur hanteringen av överbelastningar i nätet ska hanteras mellan sådana utlandsförbindelser som det är fråga om i aktuellt ärende och hur inkomster från tilldelning av sammanlänknings (flaskhalsintäkter) ska användas. Detta innebär att det inte är tillåtet med reservationspriser (nättariffer) inom

ramen för kapacitetstilldelningsmetoderna för denna utlandsförbindelse mellan Sverige och Tyskland. Företaget får därmed inte ta ut särskilda avgifter för överföringen av el.

Med hänsyn tagen till vad som ovan anförts om att företagets intäkter från nätverksamheten, så kallade flaskhalsintäkter, enligt elförordningen endast får användas för att upprätthålla kapaciteten i utlandsförbindelsen på sätt som närmare anges i förordningen och att företaget inte får ha särskilda nättariffer eller ha slutkunder anslutna till kabeln, anser Ei att intäktsramen bör uppgå till intäkterna från sammanlänkningarna, det vill säga de så kallade flaskhalsintäkter som kan uppkomma under tillsynsperioden 2016-2019. Företaget har beräknat en prognos för sina flaskhalsintäkter för tillsynsperioden 2016-2019 till 800 000 tkr.

Ei har två pågående ärenden (dnr. 2014-101661 och 2015-102694) avseende huruvida företaget använder flaskhalsintäkterna i enlighet med elförordningen. Ei anser inte att detta påverkar aktuellt beslut och Ei:s skyldighet att fatta ett beslut om intäktsram för företaget.

3.3 Bedömning av kvaliteten i nätverksamheten

När det gäller kvaliteten i företagets sätt att bedriva nätverksamheten är det en förutsättning för att företaget överhuvudtaget ska erhålla flaskhalsintäkter att företaget upprätthåller en kvalitet som möjliggör överföring av el på ledningen. Flaskhalsintäkterna sjunker om företaget till exempel har avbrott på ledningen. På detta vis tas enligt Ei tillbörlig hänsyn till kvaliteten vid fastställande av intäktsramen.

3.4 Beräknad intäktsram

Med anledning av det som ovan anförts ska intäktsramen fastställas till det belopp som motsvaras av de intäkter som företaget erhåller från tilldelning av sammanlänknings (så kallade flaskhalsintäkter) under tillsynsperioden 2016-2019.

Det följer av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 714/2009 (elförordningen) att Ei senast den 31 juli varje år ska fastställa beloppet av de intäkter företaget uppburit den gångna tolv månadersperioden och att dessa använts enligt i elförordningen angivna ändamålen.

Hur man överklagar

Se bilaga 1, Så här gör du för att överklaga beslutet.

Detta beslut har fattats av avdelningschefen Tony Rosten. Vid den slutliga handläggningen deltog även verksjuristen Rebecka Thuresson, föredragande.

Tony Rosten

Rebecka Thuresson

Bilagor till beslutet

- 1 Så här gör du för att överklaga beslutet